

23. Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	Nota	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Kredyty bankowe	23.1	5.082.926	6.481.034
Pożyczki	23.2	81.833	92.146
Obligacje	23.3	213.014	218.100
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	23.4	179.503	208.028
Razem		5.557.276	6.999.308
w tym:			
część długoterminowa		3.980.537	4.454.460
część krótkoterminowa		1.576.739	2.544.848

23.1 Kredyty bankowe

	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Celowe kredyty inwestycyjne	4.429.080	4.744.306
Kredyty obrotowe	161.805	883.818
Kredyt na refinansowanie i finansowanie zapasów	836.316	1.170.728
Środki zgromadzone na lokatach bankowych zabezpieczających spłatę odsetek oraz rat kapitałowych*	(344.275)	(317.818)
Razem	5.082.926	6.481.034
w tym:		
część długoterminowa	3.769.785	4.197.008
część krótkoterminowa	1.313.141	2.284.026

* Grupa LOTOS S.A. zgodnie z MSR 32 kompensuje składnik aktywów finansowych (środki zabezpieczone na spłatę zobowiązań kredytowych) i zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów, gdyż posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz zamierza jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie. Gromadzenie środków na spłatę zobowiązań kredytowych wynika wprost z ustaleń zawartych w dokumentacji kredytowej dotyczącej kredytów inwestycyjnych związanych z finansowaniem Programu 10+ oraz z kredytem na refinansowanie i finansowanie zapasów. Spółka jest zobowiązana do zabezpieczenia i utrzymywania środków na spłatę rat kapitałowych i odsetek przypadających do spłaty w okresie do 6 miesięcy. Prezentacja netto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej służy odzwierciedleniu oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z rozliczenia dwóch lub więcej instrumentów finansowych.

Zabezpieczenie spłaty kredytów stanowią:

- ☐ pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi, weksle in blanco i gwarancje bankowe,

- ☐ zastawy rejestrowe na rachunkach bankowych, zapasach, ruchomościach istniejących oraz przyszłych, a także na udziałach spółek zależnych
- ☐ hipoteka
- ☐ przewłaszczenie rzeczowych aktywów trwałych,
- ☐ cesje z umów ubezpieczeniowych, w tym ubezpieczenia zapasów,
- ☐ cesja z umów na przechowywanie zapasów oraz cesja praw do odszkodowania od Skarbu Państwa w przypadku obowiązku sprzedaży zapasów obowiązkowych poniżej ich ceny rynkowej,
- ☐ cesje z umów licencyjnych, projektowych oraz umów sprzedaży produktów
- ☐ cesja praw z kontraktów sprzedaży ropy naftowej,
- ☐ akcje i udziały w spółkach zależnych,
- ☐ cesja praw z umowy pożyczki warunkowej,
- ☐ oświadczenie o poddaniu się egzekucji.

Kredyty bankowe według waluty finansowania

	Waluta kredytu udzielonego Grupie			
	EUR	USD	PLN	Razem
31 grudnia 2016	1	4.745.412	337.513	5.082.926
31 grudnia 2015	9.620	5.546.432	924.982	6.481.034

Oprocentowanie kredytów jest oparte o:

- ☐ dla kredytów zaciągniętych w USD - LIBOR USD 1M, 3M lub 6M w zależności od wybranego w danym momencie okresu odsetkowego,
- ☐ dla kredytów zaciągniętych w EUR – EURIBOR 1M lub 3M,
- ☐ dla kredytów zaciągniętych w PLN – WIBOR ON, 1M lub 3M.

Marże bankowe dotyczące zaciągniętych kredytów mieszczą się w przedziale 0,9 pp. – 4,0 pp.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku efektywna stopa procentowa kredytów uwzględniająca fakt finansowania w USD i EUR kształtuje się na średnim poziomie około 2,85 % (31 grudnia 2015: 2,55 %). Efektywna stopa procentowa dla kredytów w PLN z wyłączeniem kredytów konsorcjalnych Jednostki Dominującej kształtuje się na średnim poziomie około 3,55 % (31 grudnia 2015: 3,59 %).

Analiza wrażliwości kredytów na ryzyko związane ze zmianami kursów walut oraz stóp procentowych została przedstawiona odpowiednio w notach [28.3.1](#) oraz [28.4.1](#). Analiza kontraktowych terminów zapadalności kredytów została przedstawiona w [nocie 28.5](#).

W ramach kredytów inwestycyjnych oraz kredytu na refinansowanie i finansowanie zapasów Jednostka Dominująca zobowiązana jest do utrzymywania określonego w umowach poziomu wskaźnika Tangible Consolidated Net Worth (TCNW). Dodatkowo Spółka w ramach ww. umowy kredytowej zobowiązana jest do utrzymywania wartości wskaźnika finansowego określonego jako Loan to Pledged Inventory Value Ratio na poziomie nie wyższym niż określony umową kredytową. Spółka na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku spełniała opisane powyżej wytyczne.

Wpływy i wydatki z tytułu kredytów bankowych

Wpływy z tytułu zaciągniętych w 2016 roku kredytów bankowych Grupy wynosiły 379,3 mln zł (w 2015 roku: 798,2 mln zł), natomiast wydatki z tytułu spłaty kredytów wynosiły 1.499,4 mln zł (w 2014 roku: 1.161,5 mln zł). Powyższe kwoty zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej odpowiednio w pozycjach: *Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów oraz Wydatki z tytułu spłaty kredytów*.

Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów w 2016 roku dotyczyły:

- ☐ kredytów inwestycyjnych związanych z finansowaniem Projektu EFRA (133,2 mln zł),
- ☐ kredytów obrotowych spółki LOTOS Asphalt Sp. o.o. (77 mln zł),
- ☐ kredytów obrotowych spółki AB LOTOS Geonafta (169,1 mln zł).

Wydatki z tytułu spłaty kredytów w 2016 roku dotyczyły głównie:

- ☐ kredytów inwestycyjnych Jednostki Dominującej związanych z finansowaniem Projektu 10+ (526,3 mln zł),
- ☐ kredytu Jednostki Dominującej na refinansowanie i finansowanie zapasów (421,5 mln zł),
- ☐ kredytów obrotowych spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o. (190,5 mln zł),
- ☐ kredytów inwestycyjnych spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o. na refinansowanie i finansowanie zakupu stacji paliw (33,7 mln zł),
- ☐ kredytów spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS (113,3 mln zł),
- ☐ kredytów spółki AB LOTOS Geonafta (199,4 mln zł),
- ☐ kredytu inwestycyjnego spółki SPV Baltic Sp. z o.o. na zakup wielozadaniowej platformy spółki (9,7 mln zł).

W 2016 oraz 2015 roku nie wystąpiły sytuacje braku spłaty kredytów.

Dodatkowe informacje na temat kredytów bankowych Grupy zostały zaprezentowane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy LOTOS S.A. i jej grupy kapitałowej za rok 2016.

23.2 Pożyczki

	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)	7.713	8.498
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	74.120	83.648
Razem	81.833	92.146
w tym:		
część długoterminowa	69.366	80.966
część krótkoterminowa	12.467	11.180

Pożyczka udzielona przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. przeznaczona była na sfinansowanie zakupu platformy wiertniczej, natomiast pozostałe pożyczki dotyczyły dofinansowania modernizacji lokomotyw oraz oczyszczalni cystern, a także modernizacji instalacji odpylania spalin w elektrociepłowni.

Zabezpieczenie spłaty pożyczek stanowią:

- ☐ zastaw rejestrowy na aktywach,
- ☐ zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach,
- ☐ cesja praw z polis ubezpieczeniowych i umów sprzedaży
- ☐ przelew wierzytelności z rachunków bankowych,
- ☐ weksle in blanco oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
- ☐ poręczenia udzielone przez spółki Grupy.

Walutą pożyczek jest PLN. Oprocentowanie pożyczek oparte jest o 1M WIBOR lub stopę redyskonta weksli.

Na dzień 31 grudnia 2016 efektywna stopa procentowa pożyczek kształtowała się na średnim poziomie około 4,56% (31 grudnia 2015: 4,59%).

Analiza wrażliwości pożyczek na ryzyko związane ze zmianami stóp procentowych została przedstawiona w [nocie 28.4.1](#).

Analiza kontraktowych terminów zapadalności pożyczek została przedstawiona w [nocie 28.5](#).

Wpływy i wydatki z tytułu pożyczek

W 2016 roku wpływy z tytułu pożyczek wynosiły 1,2 mln zł (w 2015 roku Grupa nie zaciągała pożyczek), natomiast wydatki z tytułu spłaty pożyczek wyniosły 11,6 mln zł (w 2015 roku: 10,8 mln zł). Powyższe kwoty zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej odpowiednio w pozycjach: *Wpływy z tytułu zaciągniętych pożyczek* oraz *Wydatki z tytułu spłaty pożyczek*.

23.3 Obligacje

W 2013 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. (segment wydobywczy) dokonała emisji obligacji średnioterminowych (obligacje serii: A, B, C, D, E w łącznej wartości nominalnej 65,9 mln USD) na podstawie umowy zawartej z Bankiem Pekao S.A. w dniu 29 października 2013 roku. W ramach umowy spółka LOTOS Petrobaltic S.A. może dokonać emisji obligacji do równowartości w dolarach amerykańskich kwoty 200 mln zł. Nabywcą wyemitowanych obligacji był Bank Pekao S.A. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość zobowiązania z tytułu wyemitowanych przez Spółkę obligacji, bez uwzględnienia wydatków związanych z emisją wynosi 213,0 mln zł (31 grudnia 2015: 218,1 mln zł).

Zabezpieczenie programu obligacji stanowią:

- ☐ umowa cesji,
- ☐ pełnomocnictwo do rachunków bankowych,
- ☐ weksel własny in blanco,
- ☐ oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji.
- ☐ hipoteka,
- ☐ przelew wierzytelności z umów ubezpieczenia majątkowego oraz umów na świadczenie usług platformy wiertniczej.

Wpływy i wydatki z tytułu obligacji

W 2016 roku dokonano wykupu obligacji o wartości nominalnej 5 mln USD. Wydatki z tego tytułu w wysokości 19,2 mln zł zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej Grupy w pozycji Wykup obligacji (w 2015 roku: 19,4 mln zł).

Analiza wrażliwości obligacji na ryzyko związane ze zmianami kursów walut oraz stóp procentowych została przedstawiona odpowiednio w notach [28.3.1](#) oraz [28.4.1](#), natomiast analiza wymagalności w [nocie 28.5](#).

23.4 Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Nie dłużej niż jeden rok	57.771	54.648	38.117	31.542
Od 1 roku do 5 lat	173.719	198.708	137.315	145.431
Powyżej 5 lat	4.345	34.135	4.071	31.055
Razem	235.835	287.491	179.503	208.028
Minus koszty finansowe	(56.332)	(79.463)	-	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	179.503	208.028	179.503	208.028
w tym:				
część długoterminowa			141.386	176.486
część krótkoterminowa			38.117	31.542

Na podstawie umów leasingu finansowego Grupa użytkuje głównie aktywa związane z taboru kolejowym.

Analiza wrażliwości zobowiązań z tytułu leasingu finansowego na ryzyko związane ze zmianami kursów walut oraz stóp procentowych została przedstawiona odpowiednio w notach [28.3.1](#) oraz [28.4.1](#), natomiast analiza wymagalności w [nocie 28.5](#).

23.4.1 Nieujęte zobowiązania wynikające z zawartych umów leasingu operacyjnego

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiały się następująco:

	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Nie dłużej niż jeden rok	110.506	109.979
Od 1 roku do 5 lat	339.348	350.794
Powyżej 5 lat	3.836	48.171
Razem	453.690	508.944

Na podstawie umów leasingu operacyjnego Grupa użytkuje głównie aktywa związane z taboru kolejowym.

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część